

Insatsområde 2 - Företagande och utvecklat entreprenörskap

- Mikrostöd, entreprenörskap, forskning och innovation samt inkubatorer – Regionala fonden
- Kompetensutveckling, utanförskap och steg in i arbetslivet – Socialfonden
- Utvecklande och konkurrenskraftigt fiske och vattenbruk, lokal mat och diversifiering blå näringar, skärgårdsutveckling – Havs- och fiskerifonden
- Förstudier, marknadsinsatser, lokala besöksmål, startgas, lokal mat och diversifiering gröna näringar och insatser för synergieffekter inom flera fonder – Landsbygdsfonden

Vårt område har naturliga och förnyelsebara naturresurser på land och i vatten som inte tas till vara i den utsträckning som är möjligt. Rätt nyttjat kan de leda till hållbar utveckling på landsbygden genom nya varor och tjänster, nya företag och anställningar samt förnyelse.

Det behövs fler arbetsplatser på landsbygden som attraherar välutbildade kvinnor och män. Därför stöds insatser som skapar förutsättningar för att hållbara företag med kvalificerade tjänster inom andra områden än de som bygger på områdets naturresurser kan starta eller etablera sig här. Det kan bland annat ge anställningsmöjligheter för välutbildade kvinnor och män men också bidra till ett dynamiskt och innovativt klimat med större grad av erfarenhetsutbyten.

Att starta företag på landsbygden är en stor utmaning och tröskeln kan vara hög. Dagens stödformer och inriktning gör det inte enklare när systemet kräver att hen redan från början ska ta steget fullt ut dvs. kliva av en löneanställning, ta lån och investera för att kunna försörja sig till 100 %. Det krävs ett stort eget kapital, mod och i vissa fall även ”dumdristighet” att ta steget.

Jord- och skogsbruk likväl som fiskenäringen behöver stöd i den strukturomvandling som man just nu genomgår. Det finns en förhållandevis stor närmarknad om vi hittar nya vägar att nå den. Naringarnas betydelse kan öka med ökad efterfrågan på närproducerade livsmedel och vi behöver därför få fram mer förädlade produkter från vårt område. För att öka miljöfokuseringen ser vi ett behov att öka antalet miljöcertifieringar. Sammantaget kommer det här att attrahera kunder och besökare. Det finns ett behov av att hitta lokala lösningar, gärna i samarbete med andra branscher och aktörer som besöksnäring och lokalsamhälle.

Besöksnäringen är en växande bransch med ett nationellt mål om en fördubblad omsättning fram till 2020. Vi har stor potential, men branschen är fortfarande omogen och outvecklad, företagen är ofta väldigt små och många bedrivs på mer eller mindre ideell basis. Besökarna ökar i vårt område och vi har goda förutsättningar att skapa besöksanledningar och utveckling i en kombination mellan inland, kust och shopping, men behöver stärka självkänslan genom att se och uppskatta våra resurser med samma ögon som besökarna. Det behövs en fortsatt produktutveckling och paketering av presumtiva och befintliga besöksmål, naturområden. Här gäller det att ta vara på synergieffekter mellan olika branscher, orter och miljötyper.

Fiskenäringen har problem pga. den höga medelåldern 60+ och svaga återväxten bland yrkesfiskarna, liten tilldelning, att fisken förhindras att vandra till sina lekplatser, höga

gifthalter i fisk och kassodlingsfoder mm. Yrkesfisket har trots alla problem och utmaningar sin givna plats i kustområdet och är nödvändig att vidmakthålla och utveckla genom exempelvis rekrytering av unga kvinnor och män och fiskodling på land, för försörjningen och förädling av lokala fiskråvaror och för att hålla fiskekompetensen, fiskelägena och traditionerna vid liv. Många restauranger köper in sina råvaror från de lokala fiskarna, det höjer restaurangernas status, fiskelägena blir mer levande och det förstärker besöksanledningen. Fiskberedningsföretagen är för få, men det finns stora möjligheter för en produktutveckling kring tillvaratagande av fiskrens. Samtidigt finns det förutsättningar för att utveckla ett vattenbruk i fler vatten i vårt område som t ex kraftverksdammar.

Insatsen kan ge stöd till aktiviteter som har till syfte att på ett hållbart sätt ta hand om, förädla och utveckla den potential som finns i landskapet och de förnyelsebara naturresurserna i skogen, jorden och vattnet. Det kan också ske genom stöd till entreprenörskapsfrämjande insatser, kompetensutveckling, utveckling av nya hållbara tjänster och produkter, miljöcertifiering, samverkan mellan olika parter, information och marknadsföring. Genom Leadermetoden kan t ex. en affärsidé provas i en ideell förenings form för att sedan övergå till ett privat företag om affärsidén visar sig bärkraftig.

Insatsen ska underlätta för småskalig matproduktion, förädla mer och att nå marknaden genom att hitta eller utveckla smarta lokala samverkanslösningar. Det kan också innebära stöd till förädlingslokaler, gårdsbutiker, försäljningsstöd i att nå markanden och kollektiva mobila lösningar samt behovsstyrd kompetensutveckling för att underlätta förädling eller omställning.

Insatsen avser att stödja kvinnor, män och utrikes födda till nyföretagande i mindre skala med t ex. mikrostödet för en trygg och säker start med låg tröskel in i entreprenörskap. Mikrostödet ska inrättas som t ex kan användas till utbildning, inköp av naturliga råvaror och annat material för prototyp tillverkning, marknadsföring samt till den som vill starta företag i liten skala som kombinatör eller som bisyssla till en anställning eller annan verksamhet.

Stöd är också möjligt att ge till gemensamma, verksamhetsanpassade lokaler där man en grupp företagare kan dela på vissa fasta kostnader. Det ska också vara möjligt att bidra till kollektiva lösningar för en verksamhet som kräver en större likviditet eller insats i starten tills man är beredd att driva företaget i egen regi. Stöd ska också kunna ges till nyföretagande i form av kuvösverksamhet med hjälp av professionell rådgivning och investeringsinsatser.

Inom jord- och skogsbruk ges stöd och kompetensutveckling för att implementera innovativa produktionsmetoder och för att skapa förutsättningar för företagen att själva förädla sin råvara och insatser för att kunna diversifiera verksamheten genom fler inkomstgrenar. Stöd kan också ges till lokal samverkan med lokalbaserade kooperativa lösningar för att öka förutsättningarna för förädling genom att fler delar på investeringskostnader.

Lärlings- och praktikplatser är viktiga insatser för förnyelse och för att överföra förvärvad och beprövad kunskap till kommande generationers yrkeskvinnor och män. Därför ska samverkan användas för att ta fram och erbjuda praktik- och lärlingsplatser och informationsinsatser till de presumtiva målgrupperna. I insatsen kan det även ingå möjlighet till boende, utbildning i

yrket inom aktuell näring och rådgivning inom företagande och hållbarhet samt nödvändig personlig skyddsutrustning.

Samverkansinsatser med aktörer som Eldrimner och Västernorrlandsgården och andra resurser för utvecklat mathantverk kan och bör stödjas. Insatsen stödjer även hållbar utveckling av besöksnäringen i olika former, exempelvis småskalig certifierad ekoturism. Även här ges stöd för kompetensutveckling och stöd för produkt-, och tjänsteutveckling, informationsinsatser och samverkan med andra företag.

En utveckling av den grundläggande infrastrukturen för besöksmål, exempelvis cykelleder, skid- och vandringsleder, badplatser, skyltning, skötselplaner mm kan stödjas. Med stöd av den sociala ekonomin är det möjligt att skapa innovativa lösningar med synergieffekter genom att knyta samman ihop lokalbefolkningen, offentliga resurser, besöksnäring och exempelvis matproduktion i en modell som så småningom kan stå på egna ben

Inom fiskerinäringen behövs det både snabba och kraftfulla åtgärder för att ta tillvara och överföra yrkesfiskarnas kunskap till nästa fiskargeneration. Av tradition går fiskaryrket i arv eller till någon i vänkretsen. För att bredda rekryteringsbasen behövs utbildning och lärlingsplatser på båtar med en möjlighet för både kvinnor och män att lära sig yrket.

Yrkesfiskarna behöver lokalt få ta större fångster av den fisk som det idag är ett lokalt överskott av, annars kan fisken dö och sjukdomar sprids. Studier och åtgärder för att undersöka och lösa denna problematik kan stödjas. Det finns även en ny företagargrupp inom yrkesfisket. De kombinerar insjö- eller havsfiske med boende, och ibland exklusiva guidningar eller matlagning, som en del i paketet. Initiativ som utvecklar mervärden inom såväl fiske som jordbruk kan stödjas.

Insatsområde 2: Företagande och entreprenörskap

Budget	Delmål	Indikator	Målvärde
Landsbyggsfonden			
8 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i>		
	-Antal nyskapade arbetstillfällen		20
	Fler lokala företag	-Antal nya företag	4
	Ökat entreprenörskap	-Antal projekt	20
	Fler nya produkter och tjänster	-Antal produkter & tjänster	50
	Ökad förädling och diversifiering inom lokal mat eller annan utveckling av lokala råvaror	-Antal produkter & tjänster	30
		-Deltagare i komp. utv. -Antal företagsstöd	150 7
	Ökad inkludering i lokalt företagande	-Antal nyanst. unga	1
		-Antal nyanst nysvensk	1
		-Antal lärlings- & praktikpl.	20
Ökad service på landsbygden	-Antal nya företag	1	
Fler miljöcertifieringar	-Antal certifieringar	5	
Ökad besöksnäring	-Antal besöksanledningar	20	
	-Antal produkter & tjänster	10	
	-Antal övernattningar	100	
Havs- och fiskerifonden			
2,4 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i>		
	-Antal nya arbetstillfällen		1
	-Antal bevarade arbetstillfällen		1
	-Antal skapade företag		1
	-Antal miljöprojekt		Räknas
	-Antal diversifieringsprojekt		2
	Fler och utvecklade lokala företag inom fiske och vattenbruk	-Antal projekt	3
	Fler nya produkter och tjänster inom fiske och vattenbruk	-Antal produkter & tjänster	10
Ökad förädling av lokala produkter och tjänster inom fiske och vattenbruk	-Antal produkter & tjänster	5	
	-Deltagare i komp. utveckling	25	
Ökad diversifiering	-Antal projekt	1	
Regionalfonden			
1,2 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i>		
	-Antal nyskapade företag med 0-249 anställda		1
	-Antal nya arbetstillfällen i företag med 0-249 anställda		3
	Ökat samarbete land/stad	-Antal samarbeten	2
		-Antal nya lösningar	2
	Ökat entreprenörskap	-Antal projekt	2
	Fler lokala företag	-Antal företagsstöd	3
Innovativa lösningar	-Antal företagsstöd	2	
	-Antal nya innov. lösningar	1	
Socialfonden			
1 Mkr	<i>Programspecifika indikatorer som mäts på alla projekt</i>		
	-Antal anställda med förbättrad arbetsmarknadssituation efter åtgärd		12
	-Antalet arbetslösa och långtidsarbetslösa i sysselsättning efter åtgärd		12
	Ökad kompetensutveckling	-Antal deltagare	400
Ökad delaktighet och inkludering i lokalt företagande	-Antal deltagande unga	100	
	-Antal deltagande nysvenskar	100	